

uidem parentes dissidere. illi uero quos solus affectus coniungit men-
 te quod multo melius est. sunt uniti; boetius autem utranque propinquitatem
 cum principibus habuisse. hoc in loco ostendit philosophia; Sacerum pluraliter
 numerus est pro singulis; societas dicitur pro socio. et socium;
 Complectitur genus femininum cum masculino. Symmachus dixit
 et cum uxore; Coniugis. scilicet tuus. tum masculus. quod pluris. quia filias non
 habuit. sed masculos. oportunitate. felicitate. facultate. Præterea
 communia. id est communis dignitates. Senibus negatas; et suscipit roma-
 nos. nullum ante quinquaginta annos creare consule. boetius autem
 adolescens. consul. factus est. olimque probitate. quæ cum omnibus commendabilis
 erat; Dignitates honores. id est togas. quæ facile tibi puenerunt. Singula-
 re. quæ singulariter præteris accepisti; nunc commemorat boetius. sin-
 gulare potentia; Cumulum. magnitudinem. augmentum. apicem et dignita-
 tem. beatitudinis. utilitatis. pondus. firmitatem. lucis. prosperitatis. et
 dici in quo illud accessit. ingruentium. irruentium. superuenientium.
 mole. magnitudine; Domo. scilicet tua. pueri. eleuari. produci. Subfre-
 quentia. assiduitate. multitudine. Patrum. senatorum. Subalacritate.
 id est subleuitate plebis. quia uidelicet nulla contra eum habebat in-
 uidia. quæ saltem nunquam glâminaretur; Dicte autem curules.
 acurru. ita seruius de hoc. Curules. currus est solus; Nam insido curu-
 li. et curule dicimus; Turegia laud. et regem laudans. et potius sub
 ratione regia laude adipiscens; Reges romanorum reuerentes
 de bello. siquidem uictores haberent. ibant ad capitolium
 ubi in spectu senatorum. ac plebis. nota et eloquentis persona. de

R. T. Silk, Sacre uari actoris in Boethius Consol. phil. commentarius,
 Tapen + Monographs of the Americ. Acad. of Rome 9 (1935)

P. Gouelle, Etude critique sur les commentaires de la Consol. de Boèce, in:
 Archives d'hist. doctrinale + littéraire de Moyen âge 14 (1939) 5-140

Gerleve

Guliver

Boethius latin.

fol. 2° 1°

bat. ab omnib; sapientia et ingenio laudari meruit; Orator. discretor. discretor. ingenii. moris. iudicii. industrie; Facundie. eloquentie. rethorice; Circa. theatro. Duos. filios tuos. Expectatione. auditu. in. experientia quasi diligentia; Triumphali. Ubi. tali largitione qua solebant facere illi. qui triumphabant; Quattuor equis albis utebantur. et publica stipendia suffragia ferentibus; soliti erant dare; Sed in id quod meruit singulorum triumphus. tali gaudio illos letificasti per tuam sapientia. quali qui triumphum de hostibus; reportant multis primis ditata letant; Satiasti. letificasti; Dedisti ut. o. u. f. i. tu ipse dedisti ei locum. ut te posset provocare atque imperare tibi. verba namque dare dicimus. cum beneficiis. alienis ingrati utimur. et quod formidamus ubi nobis imperandi administramus. Fortune; Merito fortuna laudasti. quae talia tibi contulit; Demulcet. blanditur. mitigat. praesens praeterito; Delicias. i. delicatissimum fovet. amat. reficit. diligit; Nun. praedictos honores dicit; Nulli privato. specialiter dilecto. Como daverat. Abstulisti. a regia potestate. quod duo filii tui essent consules; Cum fortuna. calculum. per utrum plus felicitatis. Ladustratis estulerit. sic mox infertur; Calculum. numerum. quia calculum antiqui numerum dicebant. et in gravis in adustitate. candidis ubi in spe ritate utebantur; Unde praesens. hunc macerine die numerum meliore lapillo; et autem calculus. brevis lapillus. qui calcatur molestia fert. per pedibus; etiam dicitur carbo. et saxeus gladius; liuenti. iterato. distortis asperis; Liuentis et niger indurum invidus dicitur et strinxit. amplexat. pressit. leviter vulneravit; Non est. non est illa causa. ob quam

ethere fiunt iras tēpestates. ul' ethera iras. i. diabolicas;
 S, qm̄ rationū iā. i. r. m. f. descendunt. i. q̄ tēfortiore animo
 uideo esse. fortunāq; paulatim contēpnere. maiora p̄cepta
 sapientiē. comodabo; Fonta. unguenta. nutrimenta. solatia;
 Paulo. u. s. medicamentis; Age. fac. t. concede. adūbiū hortantis.
 caduca. quē casu ueniunt. t. e. tum mal' cedunt. Montaria
 si firma essent tēporalia. uniate. fel. q̄. ceu sub uno mom̄
 to om̄a tēporalia p̄transeunt; Quid in eis ē. i. qd' aduram
 naturā p̄tinere possit. Qd' aut urm̄. quinetiā in alterum
 transferat. non p̄spectū. quia om̄a p̄sentia si prudentis
 simo animo ea p̄spicis. pene contēpnenda sunt. Vilescat.
 p̄nihilō ducit; Diuiti. fne; hic magna sub auditio ē. iam
 hominis natura. an auri et alterius pecunię natura p̄cio
 sior ē; Si diuitias bene dispensas. maiore exte qua ex se
 ipsis p̄ciositate habent. alioquin. si auaritia congeste n̄
 dispenses. nullius p̄ciositatis t̄ exte t̄ ex se ipsis sunt. si abho
 minabiles reddunt; Quid earū potius. i. p̄ciosius. Aut uis. e.
 p; Aut; hic copulatiua coniunctio ē. n̄ disiunctiua; Cgesta
 cumulata. Odiosos. abominabiles. Claros. gloriosos. illust
 res. Translata. mutata in alios; At eadē. s. pecunia. suū posside
 at totā pecuniā quē ubiq; p̄mittis gentes. i. ē figurata
 locutio. Quanta ē. s. pecunia. Ubiqu; gentiū. i. omniū genti
 lū locor; causa ornatu sibi. i. usq; i. ad usq; adiungitur;
 Et uox. q. r. Cōparatio ē aētra. nota. r̄io; multor; Tran

Quare obijciat

Nullus Chrysostomus
Quibus bonis impetantur non debentur

alteri dat ille min in hoc habeat; O. int. iec. tio irridentis;
Inopes quia n̄ pseuerant; q̄s nec habere; Id ipsum qd sup̄ act.
ur̄ u diuitie; n̄ plures homines possit habere diuitias. quia cūdi
uidunt in plures. iam n̄ ē simultor qd in multos diuisū est; Cum
ḡ in plures diuidunt. iā un̄ habet min⁹ in ea parte que alteri
collocata fuerit. sicq; fit ut ad alterum sine alteri
us paup̄tate n̄ ueniam. Angem̄. si phibet diuitias p̄t
splendore lapidu; N̄ hominum; illa nature ē n̄ tua; Nam tua
natura sublimior ē. unde nec eay splendore debes admirari.
quia ille infra tua excellentia collocatus ē; Admiror; Miratur
illos philosophia. qd in animantia mirabilia uident hominib; Ca
rens anime motu. i. uite. quia anima n̄ habet. Egd se mouere
n̄ potest; Compag. si m̄brox; Claudian naturalium quib;
dam gradib; distinguunt; Prīmū inferiore gradum dix̄ essenti
ale. qui tantū in lapidib; ē; Dehinc uitale. qui arborū uermiū
ē; Tū sensuale. qui in animalib; uiget; Et sensū nanq; ad dolorem
seu gaudiū mouent; Postremo rationale. quo soli fruuntur
homines; qui gradus. quo sibi sūt superiores. eo sup̄positas natu
ras reddit potiores. nā arbores uermes. lapidib; meliores
sūt. quia n̄ eē habent. n̄ uiuere; Animalia quoq; arborib; uer
mib; potiora sūt. quia sūt. n̄ uiuunt. n̄ sentiunt; Animalib; etiam
homines meliores sunt. quia sunt. uiuunt. sentiunt. n̄ discer
nunt; et p̄t hoc in se totius mundi ē plexione continet homo.
gce eni. Mik. Po

locos. lat. minor mundus dī;

Gerleve

Photo in Guleve
der Bd. sehr viel. Thierstein. Iron

→ Hannover HSTA? Bamby. Staatsbibl. IX A 118?

populillis istis: Attendite uobis: Si peccauerit ^{inter} frater tuus
interpa illū: Et si penitentia egerit: dimitte illē; Et si sepe
indie peccauerit inter. & si pael indie conuersus fuerit ad te
dicentis penitee me: dimitte illi: Et dixerit apli dñō: Adauge
mihi fidem: Dixit autē dñs: Si habueritis fidē sicut granū sinap
seretis hunc arbori moro: eradicare & transplantare minaret
obedite uobis: Quis autē uirū habens seruū aut
mulierē qui regresso de agro dicit illi statim transire dubi
tando: et parā qd cenē & pinguē & melle & c.
mandat & bibā & post hęc tu manducabis & bibis: Quia
non habet seruū illi quia fecit quic sibi imperauerat: Non p
stat & uel cū feceritis omā quę pcepta sunt uob: dicite: Seru
miles sumus: qd debuimus facere: fecimus:
Et dñs ait: Quis autē pccat me uel
me in laudine saluum me fecit quoniam dñs
Et nominis tui dñe timorē pariter & amorē fac nos
habere ppetuū: quia nūquā tua gubernatione destituit
quos in soliditate tuę dilectionis instituit: Et p. p. p. p. p.
m. Melite mirari: si odit uos mundus: Nos scimus qm transi
uimus de morte ad uitā: qm diligimus fratres: Quia dilig
māne in morte: Omnis qui odit fratrē suū: homicida est:
Et scitis qm omis homicida non habet uitā eternā in se manentē

uius manifestaret qd ad
omnibus ablatenihil no
nt. hanc habent natura
addite fieri ut accidit cul
decidit cultus int^m incoe
si nihil recedit. Ergo qd
pletum quando dico le
ctiones & quando die sal
lege lectione. Aliud e
re lege lectione ali
saltu lege lectionem
m quibidi cit lege
tionem oltat te ad
arem faciendam &
re alias res facis. si
solu n faciebas cantu
si n legebas lectione.
tibidicit hoc fac lica
llas res sponte facias.
aut tibidicit saltu hoc

si n uis dormire si n uis sede
re si n uis stare & hoc unu
fac abula. Quando aut
dico abula iā n arguote.
totius neglegentiae har
guote qd ista una re omi
seris. Ergo dicte expletue
q illud qd minus dictu erat
^{necesse} accessus hui exple & pene
in omib; hoc eē nuenies. egdē
id; ego qdē egdē uolebā uidere
pfectu & si dicas uolebā uide
re pfectu. longe aliud; qd
cit uolebā uidere pfectu
hoc dē simplici uolebā
uidere pfectu. qd tēg dē uo
lebā uidere pfectu nisi ul
lū timerē nisi illud ob^{noctua} esset.
Nā qd tēg dē uolebā uidere
hoc significat uolebā uide

lege lectione. Aliud
re lege lectione. Ali
salu lege electionem
inquit ibi dicit lege
tione orat te ad
rem faciendam &
re alias res facis si
solam faciebas cantu
si n legebas lectione.
ibi dicit hoc fac lica
llas res sponte facias.
aut tibi dicit salu hoc
ito ostendit te omnino
il facere si hoc unu
er edebere. Longe ali
hoc tur in se ad unu
qd faciendu cu & era fa
longe aliud: ut tu
facias. Na hoc habet
tura huius elocutionis
a saltim abulo id:

monib; hoc eē muenies. Egdē
id: ego qdē egdē uolebā uiderē
pfectū & si dicas uolebā uide
re pfectū. Longe aliud: qd
ut uolebā uiderē pfectū
hoc dicit simpliciter uolebā
uiderē pfectū. qd tēq dē uo
lebā uiderē pfectū nisi il
lū timerē nisi illud ob^{noce} esset.
Nā qd tēq dē uolebā uiderē
hoc significat uolebā uide
re si alia res intēcedit q
pibet. Egdē uolebā legere
si illud timeo. Ideo dicunt
expletive qm lateet ali
qd qd n expressū: si lateet
illud ipse res nob demon
strant; Inē causales & ra
tionales ē differentia
& hic maxima difficul
tas

Gerleve, o. S.

1 Bl. ; 29,3 x

21,8 cm, beheim.

2 spaltig

linke Sp. von andern

Hand als die rechte

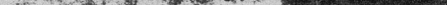
Uuden n. IX ex.?

Log./grammat

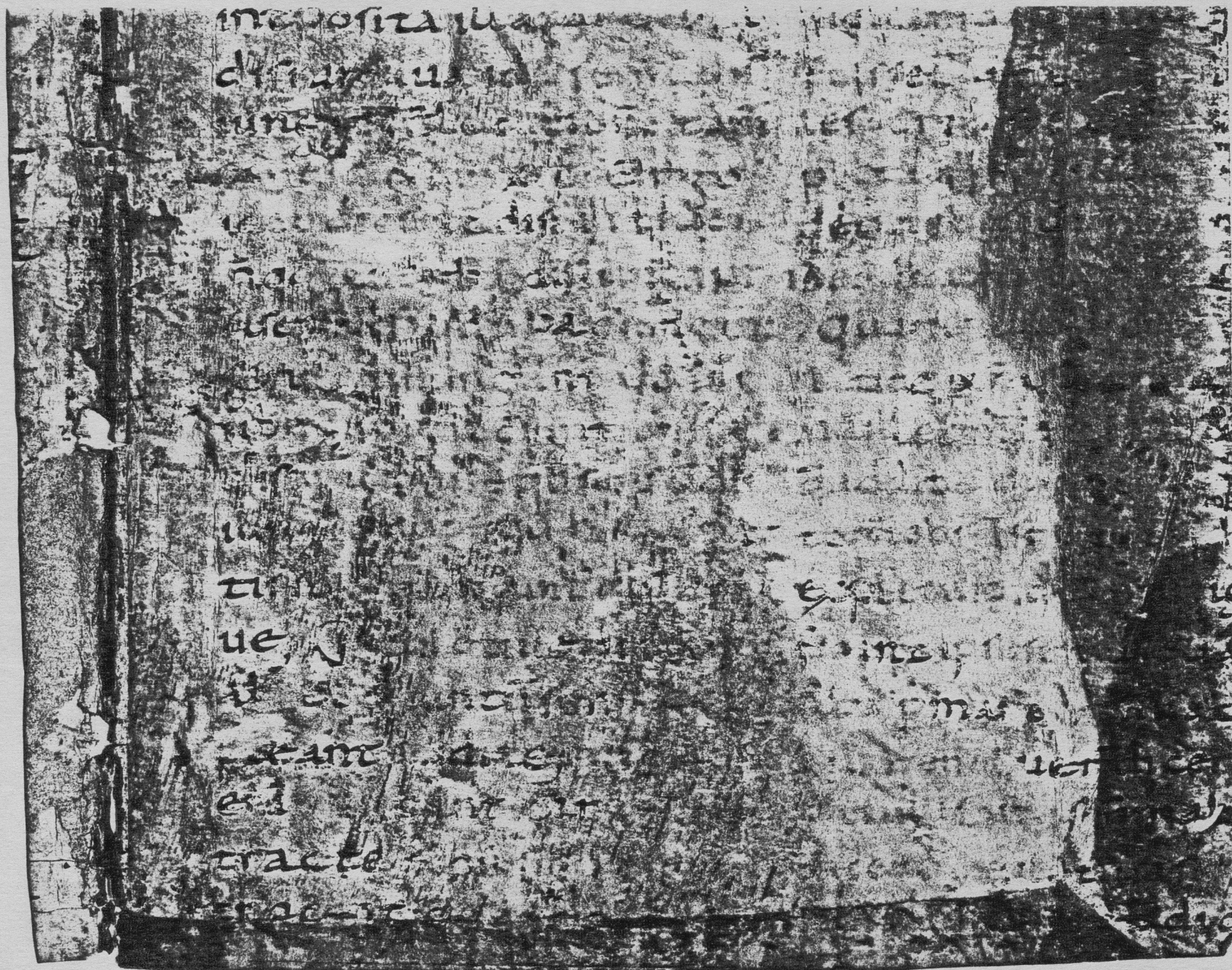
Traktat

THE

Traktat

Opusculum o.s.
log. / grammat. Traktat

Dñe refugiu. **Sec**
 nullo repr. Loquebatur ihc cū discipulis suis in parabolis dicens.
 Simile factū ē regnū celōz hominū regi. quiscit nuptias
 filio suū. Et misit seruos suos ut uocarent multos ad nuptias
 & noluerunt uenire. Iterū misit alios seruos dicens. Ite
 in uitis. Ecce prandium meū paratū. tauri mei & uittulae oc
 cisa. & omnia parata. uenite ad nuptias. Illi autē neglexer
 & stabierunt alius in uilla sua. alius uero ad negotiatione
 suam. Reliqui uero tenuerunt seruos suos. & contume
 lia affectos occiderunt. Rex autē cum uidisset iratus ē.
 & missis exercitibus suis. perdidit homicidas illos. & ciuitate illā
 succendit. Tunc ait seruus suus. Nuptie quidem parate
 sunt. sed qui uocati erant non fuerunt digni. Ite ergo ad
 exitus uiam & quoscumq; inuenieritis. uocate ad nuptias.
 uenit

ergo indignum redemptor i nro qđ temptari uoluit. qui uenerat occidi
iustū quippe erat. ut se temptationes nra^s suis temptationib; uinceret. sic
mortem nram uenerat sua morte supare. Sed sciendū nobis est quia trib;
modis temptatio agitur. suggestione. delectatione. consensu. Et nos cu
tēptamur plerūq; indelectatione aut etiam in consensu labimur. quia
de carnis peccato ppagati in nob ipsis etiam gerimus. unde certamina
toleramus. Os uero qui in utero uirginis incarnatus in mundū sine pec
cato uenerat. nihil contradictionis in semet ipso tolerabat. Temptari
ergo p suggestionē potuit. sed eius mentem peccati delectatio non mo
rudit. atq; ideo omis diabolica illa temptatio foris non intus fuit.
Sed si ipsum ordinem temptationis eius aspiciū. pensamus quanta
magnitudine nos a temptatione liberamur. Antiquus hostis contra
primū hominē parentē nrm in tribus se temptationib; erexit. quia
hunc pteritū gula. uanagla. & auaritia temptauit. sed temptando
superauit. quia sibi eum p consensum subdidit. Ex gula quippe tē
ptauit. cum cibum ligni uetiti ostendit. atq; ad comedendū suauit.
Ex uana autē gla temptauit. cū diceret erit sicut dii. Et ex puectu
auaritię tēptauit. cū diceret scientes bonū & malum. Auaritia autē
non solū pecunię est. sed & iam altitudinis. Recte enī auaritia dicit.
cū sup modū sublimitas ambitur. Si enī non ad auaritiā honoris ra
pina pūneret. nequaquā paulus de unigenito filio diceret. Non ra
pina arbitratus est cō se equalem dō. In hoc ergo parentem nrm dia
bolus ad supbiam traxit. quod eum ad auaritiā sublimitatis excitauit.
Sed quib; modis primū hominē strauit. eisdem modis scđo hominē
temptando subcubuit. Per gulā quippe temptat qui dicit. Dic ut
lapider isti panes fiant. Per uanā glām temptat cū dicit. Si filius
di es. mitte te deorsum. Per sublimitatis auaritiā tēptat. cū regna
omā mundi ostendit dicens. Hęc omā tibi dabo. si p cideris adoraue
ris me. Sed eisdem modis a scđo homine uincitur. quib; primū homi
nē se uicisse glatur. ut a nrīs cordibus ipso aditu captus exeat. quo
nos aditu intro missus tenebat. Sed est aliud fr̄s k mī qđ in hac tē
ptatione dominica considerare debeamus. quia temptat⁹ a diabolo
dn̄s. sacri eloquiū pcepta respondit. & quicō uerbo qđ erat tēpta

ad doctrinam excitentur potius quam ad uindictam. Pensate quanta
est patientia dei quanta impatientia nostra. Nos nimirum aut aliqua
lesione provocamur super peccata aut quantum possumus nosmet ip-
sos ulciscimur aut quod non possumus facere comminamur. Ecce adde-
nitatem diaboli displicet. Verum etiam nunc hanc etiam uerba re-
spondit. Porro quid est peccare potest. In hoc in laude eius ab eis
crederetur si hostem suum non esset timenda. Sed interim patendo super-
are. Notandum uero quod subditum quod et constantem diabolo angeli mini-
strabant eis. Ex qua re quid aliud quam homines proinde utraque natura
ostenditur. Quia si homo est quem diabolus tenet. Cuius est
dñi est. cui ab angelis ministratur. Cognoscamus igitur naturam
nostram quia nisi hunc diabolus hominem ceruere non temptaret. Cle-
neremur in illo diuinitate maior quia nisi sit omnia de excelsis. et
nullomodo angeli ministrarent eis. Sed quia dictus quadraginta die-
bus congruit. nam in quadraginta dierum abstinentia moysi et tempus
ris audiuius qui quadragente tempus inchauius. disentiendum
nobis est cur hec in abstinentia p xl dierum numeru custodiant.
Moses enim ut loqui accipere. sed diebus xl tenuit. et dicitur
inde et xl diebus abstinit. propter auctor hominum ad homines uenient.
in quadraginta diebus nullum omnimodo cibum sumpsit. Hos quoque
inquantu possumus. in quo quadragente tempus et uerum nostram p
abstinentiam assilgere conamur. Cur ergo in abstinentia quadragi-
narius numerus custoditur. nisi quia uirtus decalogi p liberos partitio-
sci euanglii impletur. Denarius enim quatuor ductus in quadragi-
na uis surgit. quia tunc decalogi mandata perficimus. cum pfecto qua-
tuor libris sci euanglii custodimus. Ex qua re sentiri et aliud potest.
In hoc enim mortali corpore exoptatior de meritis subsistimus. et p
uoluptates eiusdem corporis preceptis dominicis contraimus. Precep-
ta autem decalogi p decalogum sunt accepta. Qui ergo pceptis
dederit de quibus mandata contraimplimus. dignum est in eadem

potest mereri quod petit. qui hic noluit audire quod uult. Qui tempus
congrue poenitentiae perdidit. frustra ante regni ianuam etiam peruenit.
Hinc est enim quod per alomone dominus dicit. Vocauit et renuistis. Ex-
tendi manum meam. & non fuit qui aspiceret. Despexistis omne consi-
lium meum. & increpationes meas neglexistis. Ego quoque in interitu uir-
ridebo. & subriannabo cum uobis quod timebatis aduenerit. cum irruerit
repentina calamitas. & interitus quasi tempestas ingruerit. quando
uenerit super uos tribulatio & angustia. Tunc inuocabunt me & non
exaudiam. mane consurgent & non inuenient me. **E**cce aperi elat-
mant. & repulsionis suae dolore compulsi. apellationem dominantium
ingeminant dicentes. Domine domine. aperi nobis. Preces offerunt sed nesci-
untur. quia tunc uelut incognitos deus deseruit. quos modo suos per
meritum non agnoscit. **U**bi apte quoque generalis ad discipulos exhorta-
tio subinicitur cum dominus. Vigilate itaque. quia nescitis diem neque horam.
Quia post peccata deus poenitentiam suscipit. si scias quisque de presentis
seculo quod tempus exire. aliud tempus uoluptatibus. atque aliud peniten-
tiae aptare potuisset. **S**ed qui penitenti ueniam spondit. peccan-
ti diem crastinum non promittit. **S**emper ergo extremum diem debemus me-
tuere. quem nunquam possumus prouidere. **E**cce nunc ipsum diem in quo
loquimur. ad inducias conuersionis accepimus. & tamen mala que
fecimus flere recusamus. Non solum commissa non plangimus. sed etiam
que defleantur augemus. Et si aliqua nos egritudo corripiat. si signa
egritudinis uicini mortem denuntient. inducias uiuendi quaerimus.
ut peccata nostra defleamus. & eas cum magno aestu desiderii petamus. quas
acceptas modo per nihil habemus. **R**em frater refero quam si intento au-
dire uult caritas uestra. ex consideratione illius uehementi instruat. **Q**uidam uir nobilis in ualeria puincia nomine erisorius fuit. quem
linguarum ista populus erisorium uocabat. uir ualde idoneus. sed tan-
tum plenus uiciis quantum rebus. **S**upbia tumidus. carnis suae uolu-
ptatis subditus. in adquirendis rebus auaritia facibus accensus.
Sed cum tot malis dominus suus exprobraret. eadem hora qua de corpore iacebat exiit.
Qui ad extremum ueniens. eadem hora qua de corpore iacebat exiit.

aperit oculus uidit tetroſ & nigerrimos ſpiritus contra ſe aſſiſtere & uo-
hemerit imminere ut ad inferni clauſtra ſeraperent. Caepit tremere
palleſcere ſudare & magnis uocibus inducias petere. filiumq; ſuum
nomine maximū quē ipſe iam monachus monachū uidi nimis & tur-
batiſ clamorib; uocare dicens. Maximo curre. numquā mali tibi ali-
quid feci. infide tua me ſuſcipe. Turbatus mox maxim⁹ aſſuit. lugens
& pſtrepens familia conuenit. Eoſ autem quos ille inſiſtentes ſibi gra-
uit tolerabat. ipſi malignoſ ſpiritus uidere non poterant. ſed eoꝝ pſen-
tiam inconfuſione in pallore ac tremore illius qui trahabatur uide-
bant. Lauore autē tetroꝝ eoꝝ imaginis. huc illucq; uertebatur in le-
ctulo. lacebat in ſiniſtro latere. aſpectum eoꝝ ferre non poterat.
Uertebatur ad parietem ibi aderant. Cumq; conſtrictus nimis rela-
xare ſe iam poſſe deſperare. cepit magnis uocibus clamare. Inducias
ut uſq; mane. inducias ut uſq; mane. Sed cum hec clamare. In ipſiſ ſuiſ
uocibus de habitaculo ſue carniſ euulſuſ eſt. De quo nimirū conſtat.
quia p nobiſ non p ſe uiderit iſta. ut ei uſio nobiſ pſiciat. quos adhuc
diuina patientia longanimit⁹ expectat. Nam illi tetroſ ſpiritus ante
mortem uidiſſe & inducias petiſſe quid pſuit. qui eaſdem inducias
quaſ petiit non accepit. Nos ergo fr̄s k̄mī. nunc ſollicite iſta cogi-
temuſ. ne nobiſ in uacuu tempore percant. & tunc quēram⁹ ad bene-
agendum uiuere. cū iam conpellimur de corpore exire. Memento
quid ueritas dicat. Orato ne fiat fuga ur̄a hieme uel ſabbato. Per
legiſ quippe mandatum ambulare longiuſ in ſabbato non licet.
hiemſ quoq; ad ambulandū in pedimento eſt. quia greſſuſ ambu-
lantiu torpor frigoriſ aſtringit. At ergo. Orate ne fiat fuga ur̄a
hieme uel ſabbato. Ac ſi apte dicat. Uidete ne tunc quaeratiſ peccata
ur̄a fugere. quando iam non licet ambulare. Illud ergo tempuſ quo
fugere non licet. modo debet cogitari dum licet. Illa hora eſt nr̄i exit⁹
ſemp intuenda. iſta redemptoriſ ammonitio ante mentis oculoſ ſemp
ponenda qui ait. uigilate itaq; quia neſciſ diem neq; horam.

LECTIO. S̄C̄I. EVANGELII. S̄C̄DM. LUCAM.

IN ILLO T̄P̄R. Dixit ih̄e diſcipuliſ ſuiſ. Sint lumbi ur̄i p̄cincti. &
lucerne ardentes in manibuſ ur̄iſ. Et uoſ ſimileſ hominib; expectan-

[illegible]

resistere eius iniustitiis non presumit. Fugit autem non mutando locum sed
subtrahendo solatium. Fugit. quia iniustitiam uidit & tacuit. Fugit. quia
se sub silentio abscondit. Quibus bene p. pp. tam dicitur. Non ascendistis
ex aduerso. neq; obposuistis murum p. doi. & isrl. ut staretis in proelio in
die dñi. Ex aduerso quippe ascendere est. quibus libe. potestatib; prauis
agentib; rationis libera uoce contraire. Et in die dñi p. domo isrl. in glo.
stamus ac murum opponimus. si fideles innocentes contra p. uersor. iniusti-
tiam ex iustitiis auctoritate uindicamus. Quod quia mercennarius
non facit. cum licentem lupum uiderit fugit. Sed est alius lupus
qui sine cessatione cotidie non corpora sed mentes dilaniat. malignus
uidelicet spiritus qui causas fidelium insidians circumit. & mortes anima-
rum querit. De quo lupo mox subditur. Et lupus rapit. & dissipat oues.
Lupus uenit & mercennarius fugit. quia malignus spiritus mentes fide-
lium in temptatione dilaniat. & is qui locum pastoris tenet. curam
solicitudinis non habet. Animae pereunt. & ipse de terrenis comodis
laetatur. Lupus rapit & dissipat oues. cum alium ad luxuriam pertrahit.
alium in auaritia accendit. alium in superbia erigit. alium p. iracundiam
diuidit. hunc inuidia stimulat. illum fallacia supplantat. Quasi ergo
gregem lupus dissipat. cum fidelium populum diabolus p. temptationes
necat. Sed contra hec mercennarius nullo zelo accenditur. nullo seruiore
dilectionis excitatur. quia dum sola exteriora comoda requirit. interi-
ora gregis dampna neglegent. patitur. Unde & mox adiungitur. Mercen-
narius autem fugit quia mercennarius est. & non p. tinae ad eum de omnibus.
Sola autem causa est ut mercennarius fugiat. quia mercennarius est.
Ac si apte diceretur. Stare in periculo ouium non potest. quia in eo quod
ouibus p. est non oues diligit. sed lucrum terrenum querit. Dum enim
honorem amplectitur. dum temporalib; comodis laetatur. opponere
se et periculum trepidat. ne hoc quod diligit amittat. Sed quia
redemptor n. culpas ficti pastoris innuit. iterum formam eius dehe-
am. inprimis ostendit dicens. Ego sum pastor bonus. Atq; subiun-
git. Et cognosco meas. hoc est diligo. Et cognoscunt me meae. Ac si pa-
rent. dicat. diligentes obsecuntur. Qui enim ueritate non diligit.
adhuc minime cognouit. Quia ergo audistis frs k. m. periculum

*Libri fratris Wolfrici Augustini a Noveno Augustiniani seminari
quem dedit illi dñs Hincmarus Calrazensis prior scti Johannis Aquilino*

nr̃m. pensate in uerbis dominicis etiam periculū ur̃m. Videte si oues et estis.
uidete si eum cognoscitis. unde et silumen ueritatis sentis. Scitis autem dico.
non p̃ fidem sed p̃ amorem. Scitis dico. non ex credulitate. sed ex opatione.
Nam idem ipse qui hęc loquitur iohannes euangelista testatur dicens. Qui
dicit se nosse dñm et mandata eius non custodit. mendax est. Unde et hoc
in loco dñs p̃tinus subdit. Sicut nouit me pater et ego agnosco patrem. et
animā meā pono p̃ ouibus meis. Ac si apte dicat. In hoc constat quia et
cognosco patrem et cognoscor a patre. quia animā meam pono p̃ ouib; meis.
id est caritate p̃ quam p̃ ouib; morior. quantū patre diligam ostendo.
Quia uero non solum uidēam sed etiam gentilitatē redimere uenerat.
adiungit. Et alias oues habeo quę non sunt ex hoc ouili. et illas oportet
me adducere et uocem meā audient. et sicut unū ouile et unus pastor.
Redemptionem nr̃am qui ex gentili populo uenimus dñs aspexerat. cū
se adducere et alias oues dicebat. Hoc cotidie fieri fr̃s aspicitis. hoc re-
conciliatis gentibus factum hodie uidistis. Quasi ex duobus gregibus
unum ouile efficit. quia iudaicum et gentilem poplū in sua fide con-
iungit. paulo ad testante qui ait. Ipse est pax nr̃a. qui fecit utraq;
unum. Dumenī ad et̃nam uitam ex utraq; natione simplices eligit.
ad ouile p̃prium oues deducit. De quib; p̃fecto ouibus rursum dicit.
Oues meae uocem meam audiunt. et ego cognosco eas et sequunt̃ me. et ego
uitam aet̃nam do eis. De quibus et paulo superius dicit. Per me si quis
introierit saluabitur. et ingredietur et egredietur. et pascua inueniet.
Ingredietur quippe ad fidem. egredietur uero a fide ad speciem.
a credulitate ad contemplationē. Pascua autem inueniet in aet̃na
refectione. Oues ergo eius p̃ pascua inueniet. p̃ p̃prium quod illū corde
simplici sequitur. aet̃nę uiriditatis pabulo nutritur. Quę lūte
sunt istarum ouū pascua. nisi aet̃na gaudia sempit̃ne uirentis para-
dysi. Pascua namq; electorū sunt. uultus praesentis dī. Qui dū sine
defectu conspicitur. sine fine uiuit. ubi uoluit. ibi pascit.
de aet̃nitatis satietate laetati sunt. quic; iam laqueos uoluptuosae
temporalitatis euaserunt. Ibi hymnidici angloꝝ chori. ibi societas
supnoꝝ ciuium. ibi dulcis sollempnitas aperegrinationis huius tristi
labore redeuntium. Ibi prouidi p̃phetarum chori. ibi iudex aptoꝝ

numerus. ibi innumerabiliū martīrum victor exercitus. tanto illic
laetior. quanto hic durius afflictus. Ibi confessorū constantia premi
sui pceptione consolata. Ibi fideles viri. quos auriditatis suae robore
uoluptas sēli emollire non potuit. Ibi sēc mulieres. quae cum sēto &
sexu in cer. Ibi pueri. qui hic annos suos morib; transcender. Ibi senes
quos hic & aetas debiles reddidit. & uirtus opus non reliquit. Quera
mus ergo frs hēc pascua. in quib; cum tantorū cuium sollemnitate
gaudeamus. Ipsa nos laetantiū festiuitas inuitet. Certe sic ubi popl
mundinas celebraret. si ad alicuius ecclē dedicationem deminuta sollem
pnitate concurreret. festinarem? omīs simul inueniri. intē ēē unusquisq;
satageret. grauis dampno afflictum crederet. si sollemnitate cōmu
nis letitiae non uideret. Ecce in celestibus electorū cuiū letitia agitur.
uicissim de se omīs in suo conuentu gratulantur. & tam nos ab amore
aeternitatis tepidi nullo desiderio ardemus. intereē. tantē sollemnita
ti non querimus. priuamur gaudiis & leti sumus. Accendamus ergo
animum frs. recalescat fides in id quod credidit. In ardeant ad sup
nanā desideria. & sic amare iam ire est. Ab interne sollemnitatis
gaudio nulla nos aduersitas reuocet. quia & si quis ad locum ppositū
ire desiderat. eius desiderium quēlibet uic asperitas non immutat.
Nulla nos pspertas blandieis seducat. quia stultus inator est. qui in
itinere amoena prata conspiciens obliuiscitur quo tendebat. Toto ergo
desiderio ad supnam patriā animū anhelat. nihil in hoc mundo appetat
quod constat quia citius relinquat. ut si celestis pastor is ueracit oues sum
quia in uic delectatione non figimur. aetnis pascuis in puentione sati

emvr. LECTIO. SCİ. EVANGELII. SCDM. LUCAM.

IN ILLO TPR. Dixit ih̄s turbis similitudinē hanc. Exiit qui semi
nat seminare semen suum. Et dum seminat. aliud cecidit secus uiam
& conculcatum est. & uolucres celi comeder. illud. & rtq. **OMNIA**

LECTIO NIS. EIVS Dē. AD POP. T. IN BAS. BEATI. PAULI. APTI.

Lectio scī euanglii quam modo frs k̄m̄ audistis expositione non indi
gat. sed ammonitione. Quam enī p̄ semet ipsam ueritas exposuit. hanc
discutere humana fragilitas non p̄sumit. Sed est quod sollicite in hac
ipsa expositione dominica pensare debeatis. quia si nos uob. semen

sup omne aumen ut uniuersis que omne genua flectat et
terrestriu. et infernora. et omnis lingua confiteatur quia de
ps. in gloria est di. patris. et

manum dexteram meam
de dextera mea de dextera mea

Quam bonus israel deus. et
ne me in sunt pe des. pene effulsunt. et

catu. et
ribus. et

Deus. et
deus meus respice in me. quare me dereliquisti.

ge a salute mea. et
uerba delictorum meo.

us clamabo per diem. et non exaudies. et nocte. et non ad insipientiam.

In au. et in sancto habitas. laus israel. et

patres nostri. speraue runt. et

et salui facti sunt. in te sperauerunt. et non sunt confusi. et

sum uermis. et non ho. mo. obprobrium hominum. et

Omnes qui uidebant me. aspernabantur me. et

mouerunt capud. et speraui in domino. et

quoniam uide eum. Ipsi uero considerauerunt. et conspexerunt me.

runt. sibi uestimenta mea. et super uestem meam miserunt. et

ra me. et de ore. et

breuitem meam. et Qui timeis dominum. laudate. et

semita iacob. magnificate. et

uenit. et ad nunciabunt. et

nasceretur quem fecit dominus. et

ait. Dixit ihs discipulis suis. Scitis quia post hebdomadam

fiet. et filius hominis tradetur ut crucifigatur. Tunc co

gunt sunt principes sacerdotum. et seniores populi in manu

principis sacerdotum qui dicebat eai phas. et consilium fecit

ut ihm dolo tenerent et occiderent. Dicebant autem. non

die festo. ne forte tumultus fiat in populo. Cu autem

ihc in betaniam in domo symonis leprosi accessit. ad cenam

Passo
dun
un
ile
xr
ocdu
?

Xanten?

Liber presbiterorum et clericorum domini sancti Martini in Vespahar

habeo enim quatuor fratres

Libro p[ro]hibito[rum] et dico[rum] dom[ini] s[an]c[t]i martini in wesalia

Quem tunc in regnu[m] celestiu[m] abiecit
semetipsum et tollat crucē suā et sequere me

BIBLIOTHECA

S. MARTINI

YESALIENSIS

NR. 695

Spätkun
Zusatz

congregati sunt uenerunt tibi filii tui de longe uenerunt
 de tuis de terra surgent. **OR.** **D**s qui hunc diem electio
 gentium prinitus consecrasti. & pluminis tui stellā. manifestā
 nobis ostendisti. tribue q̄s. ut noua celorum mirabilis claritas.
 nris semper cordibus oriatur. Qui diuis. **AD TERCIA.**
 Apparuit xpiſte cui magi munera offerunt alleluia acuiā acuiā. **COL**
 debunt gentes iustū tuū. & cuncti reges inclitū tuū. & uocabūt
 tui nomen nouū. qđ os dñi nominauit. **VL** reges tharsis & insule mu
 ra offerent. **VL** reges arabum & saba dona adducunt. & insul. **OR.**
 s cui unigenitus insubstantia nr̄e carnis apparuit. pr̄a q̄s. ut
 uū que summi not sors agnouit. uūis reformari merita. **Q**
 in summunera que obtulerunt magi domino aurum thus & myrram. **AD VI.**
 quado regi magno acuiā: **COLL.** **D** nē d̄s m̄s & refugū meū indie
 malorū. ad te gentes uenient ab extremis terrae. **Q** Omnes de
 aba uenient aurum & thus deferentes. **VL** laudem domino annunciant aurū. **OR.**
 lumina dñe q̄s pptm tuū. & splendore gte tue cor ei semper
 accende. ut saluatore suū. et incensant agnoscat. & ueraciter
 apprehendat. **DNM.** **AD NONA.** **A** Vidimus stellam cuius morietur & uen
 ius uenit adorare dominum. **COLL.** **G**audere & laudare simul
 uerit. **hiertm.** quia consolatus est dñs pptm suū. et uidebunt
 omnes fines terre salutare dī nr̄i. **Q** Omnes gentes quas cumque fecisti.
 Venient & adorabunt coram te domine. Quasq̄. **OR.**
 s illuminator omnium gentium. da pptis tuis perpetua pace gau
 dendi. & illud lumen splendidū infunde cordibus nr̄is. qđ tui
 magorū mentibus aspirasti. **I dn̄m.** **Ina. vesp̄.**
COLL. **H**aec dic dñs. Ecce seruis meus suscipiam eu

electus meus complacuit sibi in illo anima mea dedit
eum spm meū. iudiciū gentibus profert. In evē.

Tribus miraculis ornatum diem sanctum columus hodie stella magos duxit ad
pium hodie unum ex aqua factum est ad nuptias hodie iohanne xpistus bapti
uoluit ut saluaret nos lacrima. **OR** Concede nobis om̃ps d̃s. ut saluti
tūū noua celorū luce mirabile. qđ ad salutem mundi ho
cna festiuitate p̃cessit. nr̃is semp in nouandis cordibus oria

I Salus nostre auctorem magi uenerati sunt in cunabulis & de thesauris suis. Aliae
misticas ei rerum species obtulerunt. **I** Vox de celis sonuit et uox patris audita est hic
filius meus in quo mihi complacuit ipsum audite. **I** Uenerit ad te quid et traherent tibi
adorabunt ut dicitur petrum in uerbum. **I** Magi ite magi gaudium audite magi
& uirantes domum obtulerunt domino aurum thus & mirram. **I** Celi ipso sunt sup̃ ei
& uox facta est de celo dicens hic est filius meus dilectus in quo mihi complacuit. **I** Ioh
nos quidem clamabat dicens ego non sum dignus baptizare dominum respondit iesus
dixit sine modo sic enim decet nos adimplere omnem iusticiam ac uia. **I** A qua combu
rit peccatum hodie apparet liberator & roret omnem mundum diuinitatis ope. **I** U
de celis filium testificans spiritus sancti presens. id uenit unum edocens quibz ipse
xpistus. **I** Baptizatus xpistus & sanctificatus omnis mundus retribuet nobis remissionem
peccatorum aqua & spiritu omnes purificans. **I** Super ripam iordanis statit beatus ioh
nes uidens est splendore baptizans saluatorem baptizans me iohannes baptizans beatus
& tu iordanis congaudens suscipe me. **I** Baptizat miles regem seruus dominum saluat
iohannes saluat rem aqua iordanis stupuit columba p̃statur paterna uox uidetur
hic est filius meus. **I** Magi uidentes stellam obtulerunt domino aurum thus & mirram.

Gaudete in dño dilectissimi. iterū dico gaudete. **FR** **I** U
quō breui interuallo temporis post sollempnitatem nati
uitatis xpi festiuitas declarationis eius illuxit & que in

Liber sancti Iudgeri In Suedena
Ihc incipiens ab usmate iohan
nis usq[ue] indie qua precipiens
auobis teste resurrectionis
eius nobiscu fieri unu ex
istis & ille v[er]ba sua dica
uit etiam me um & re de
ac via me me a calumniantibus me
a c[on]tra vi a v[er]bi de humilitatem
meam & eripe me quia legem
tuam non sum obli
redime me

Et statuerunt duos ioseph
qui uocabatur barsabas.

qui cognominatus e iustus
& mathia & orantes dixeru
Tu d[omi]ne qui corda nosti omi
um ostende que elegeris ex
his duobus unum accipere
locum ministerii hui[us] & apos
tolat[us] de quo preuaricat[us] est
iudas ut abiret in locum
suum. & a c[on]tra via Delecta
tio bo na in operibus manu
um illius diuicie multe ac
via ac via v[er]ba speciosa facta e
& facis in deliciis tuis diuicie

Et adierunt omnes eis & cecidit
sors super mathiam & annu-
meratus est cum apostolis undecim;
Cum complerentur dies ven-
te costes erant omnes pariter
discipuli in eodem loco; Et fac-
tus est repente de cœlo sonus
et venit adueniens spiritus

cordatum psallam tibi aeterna
aeterna Qui das salutem regi-
bus qui redemisti dauid seruum
tuum de gladiis o maligni non
Scriptum est enim psalterio
In libro psalmorum fiat ha-
bitatio eius deserta. & non sit
qui inhabitet in ea & epis-
copatum eius accipiat alius
Oportet ergo ex his uiris qui
nobiscum congregati sunt
in omni tempore quo intra-
uit & exiit inter nos dominus

a e via a e vi a v
Super flu-
mina babilonis. Quomodo. f. R. lll.

En hic quidē possedit agrū
de mercede iniquitatis &
suspensus crepuit medius
& diffusa sunt omnia uisce-
ra ei. Et notum factum ē
omnib; habitantib; iherusa-
lem. ita ut appellaretur
ager ille acheldemach. hoc
ē ager sanguinis. *Ps* cū can-
tiū nouū cantabo tibi dñe
vi a in psalteri o decem

us sum ego da michi intellectum
ut discam mandata tua *a e via a e v*

Et apparuerunt illis dispartite
lingue tamquā ignis sedens
supra singulos. Et reple-
ti sūt omēs spiritu scō. & cepe-
runt loqui uariis linguis.
sicut spēs scs dabat eloqui
illis. Erant autē in iherusa-
lem habitantes iudei uiri
religiosi ex omni natione que
sub celo est; *R* Deduc me in se-
mita manda torum tua *a e via*

Liber sancti ludgeri epi in Sverdena

Quelvi Nappi, me. audu. fete. quorian

^{1 1 1 1} quoniam ipsa uolu i a e vi a in
^{1 1 1 1} clina cor meum intellimo nia tua
^{1 1 1 1} ac via ac via ac via ad uenit
 oculos meos ne uideant uanitatem
^{1 1 1 1} inuia tua ui uisi ea inclina

Facta autē hac uoce co
 multitudo & mente
 sa est quō audiebat in
 lingua sua illos loque
 stupebant omīs & m
 adinuicē dicentes He
 ce omīs isti qui loqu
 lilei sunt Et quom

Guleve
 Nappi II
 20,5 x 14,5 cm

Erat autē turba hominū
 al fere centum uiginti
 oportet imple
 iurpensa quā predixit
 ses pos dant de iuda q
 fuit dur ex qui compre
 derunt ihm qui conu
 satus erat in nobis &
 tuis est sorte minister
 uis, & ymnū cana
 nobis ac vi a quomo
 erant uis mus canticum
 in terra alie na

Recreatus in conspectu do-
mini nra e via mors sanc-
torum eius a e via

In conspectu omnis populi
eius in atriis tuis hieru-
salem mors

Tristitia uestra a e via con-
uerteretur in gaudium a e via
a e via mundus quidem
gaudebit uos autem contrista-
bimini sed tristitia uestra

Sancti tui domus matris
ne floreant sicut lilium a e

signum crucis erit in eis
cum dominus ad iudi-
candum uenerit tunc
manifesta erunt abscon-
dita cordis uestrae via
a e via cum sederit

filius hominis in sede ma-
gestatis sue & ceperit iudica-
re seculum per ignem
Tunc manifesta erunt

Adeo igitur ihesus uenit
se ad magisterium mundo
adhibendum confessus est

Iusti in perpetuo uiuent
& apud dñm est capi
merces eorum & cogitacio
eorum apud altissimu
ñ fulgebunt iusti
tamquam scintille in a
rundo discurrent iudicabunt
nationes & regnabunt in eternu a eua
vos estis qui permansistis me
cum in temptationibus meis
ego autem in medio uestri
sum sicut qui ministrat a
ui ad filie hierusalem ueni

geli frs tñ mi audistis
princeps iudeorum ce
nit ad ihm nocte cupi
ens secreta eius allocu
tione plenius discere mis
tera fidei cui apta os
tensione signoru aliqua
tenus iam rudimenta p
ceperat & Dulce lignum
dulces clauos dulces pon
dus fuit tñ quic dig
na fuit porta re precium
huius seculi ac via

signum crucis erit in ce-
lum dantur sed uocant
nunc tu hanc digna
quod prudenter ca. que
multo fieri uidebat intel-
ligere curauit. sublimi
ab illo querebat in-
uestigare promeruit. Rab-
bi. nunc scimus quia
ad deo uenisti magister.
Tempo tunc potest hec in-
sta. facere que tu facis.
nunc facit deus cunctis.

sicut odor balsami e-
rit ante te deus. Sane
et iusti in domino gaude-
bunt. nos elegit deus in heri-
ditatem sibi aeterna. Inue-
lamento clamabunt sancti
tui domus aeterna aeterna
aeterna. Spiritus et anime ius-
torum unum dicite deo nos-
tro aeterna aeterna. In cele-
stibus regnis sanctorum habi-
tatio est aeterna aeterna in eternum
nunc facit aeterna.